

Nordsjællands
Landboforening

Industrivænget 22
3400 Hillerød

Telefon 48 22 52 00

Telefax 48 22 52 01

E-mail: nola@nola.dk

www.nola.dk

Egedal Kommune,
Dronning Dagmars Vej 200
3650 Ølstykke
Planafdelingen@egekom.dk

Hillerød, 17. oktober 2021

Bemærkninger til forslag til kommuneplan Egedal 2021

Som erhvervs- og interesseorganisation for landboere og landbrugere i Hovedstadsregionen har Nordsjællands Landboforening følgende bemærkninger til forslag til kommuneplan 2021. Bemærkningerne er opdelt i generelle bemærkninger samt specifikke bemærkninger til udvalgte temaer.

Generelle bemærkninger

Som erhvervs og interesseorganisation glæder det os, at Egedal kommune har en ambition om at skabe verdens bedste hverdag for borgere og erhvervsdrivende i Egedal. Derfor glæder det os også, at Byrådet, som beskrevet under Erhvervsstrukturen anerkender landbruget og de aktiviteter, som udgår fra landbrugsejendommene og overflødiggjorte bygninger. Vi har med stor tilfredshed noteret og glæder os på vores medlemmers vegne, at Byrådet bl.a. har som vision at sikre, at eksisterende virksomheder kan vokse og udvikle sig, så lokale arbejdspladser bevares. Vi håber at Byråd og Forvaltning vil beholde de visionære briller på i den fremtidige administration og har øje for udviklingspotentialer, som ligger i det åbne land.

For Nordsjællands Landboforening og vores medlemmer er det vigtigt, at byrådet **tænker i helheder og langsigtet planlægning**, da alt andet skaber usikkerhed for fremtidig planlægning, investering og udvikling. Samtænkte strategier og planer på tværs af sektorerne vil give et godt fundament for reel bæredygtig udvikling.

Skal Egedal være fremtidens bæredygtige spisekammer?

Egedal kommune kan om byrådet vil, være firstmover på et hovedstadsnært væksteventyr inden for landbrug og fødevarerproduktion, hvis man tør tro på erhvervet og se de langsigtede perspektiver for bæredygtig vækst.

Kommuneplanen rækker i princippet 12 år ud i fremtiden og sætter rammerne for, hvordan kommunen skal udvikles i den periode. Politisk og forvaltningsmæssigt opfordrer vi derfor kommunen til at se fremtidens landbrugserhverv og fødevarerproduktion langt **mere nuanceret** (som nedenfor beskrevet) end hvad den traditionelle opfattelse og de nationale retningslinier for kommunal planlægning foreskriver.

Egedal ligger i Københavns forhave og kunne også være Københavns forrådskammer og foretrukne destination for entreprenante og ressourcestærke iværksættere, som ønsker at videreføre erhvervslandbruget og fødevarerproduktionen.

Grundlaget for fremtidens bæredygtige landbrugs- og fødevarerproduktion skal bevares

Landbruget står i de kommende år over for et meget stort generationsskifte og befinder sig samtidig i et paradigmeskifte, hvor erhvervet (som alle andre erhverv) udvikles i nye retninger i relation til nutidens agenda mht. cirkulær økonomi, bæredygtighed og forsyningsikkerhed.

Innovation, robotteknologi, nye dyrkningsformer, græs og bælgrugter til protein, afgrøder til fiber, biostriber, og stalde med insekter til føde og foder bliver også en del af fremtidens landbrug. Erhvervet og ejendommene rummer et enormt potentiale for udvikling og innovation med flere arbejdspladser til følge. Lad dette være inspiration for byrådets og administrationens fremtidige planlægning.

Som i generationer bidrager landbruget til kommunens attraktivitet og med samfunds nødvendige opgaver bl.a. som landskabs- og naturforvalter og producenter af sunde fødevarer. Udgangspunktet er det åbne land og der er selvsagt brug for jorden til at dyrke den mad, vi senere er mange om at spise. **Derfor er det vigtigt politik og planlægning i Egedal kommune tilrettelægges, så der fortsat er arealer med høj dyrkningsværdi og udviklingsmuligheder for landbruget.**

I moderne dansk landbrug harmonerer bæredygtig og lønsom produktion fint med naturpleje, biodiversitet, grundvandsbeskyttelse, klima- og miljøhensyn, men bæredygtig og lønsom fødevarerproduktion kan ikke opretholdes på udmagrede, tilgroede eller forsumpede arealer.

Lydhørhed og dialog

Som interesseorganisation for landbrugserhvervet sætter vi stor pris på den lydhørhed og konstruktive dialog, vi møder i samarbejdet med Egedal kommune. Vi håber, at dialogen kan fortsætte fremover og vi kan kun opfordre til, at den i endnu højere grad rulles ud til den enkelte lodsejer. Investeringen i den direkte dialog er givet godt ud – den skaber gensidig forståelse, ejerskab og grobund for de bedste løsninger.

Specifikke bemærkninger

Klima og bæredygtighed

...”Vi tager klimakrisen alvorligt og derfor er fokus i vores bæredygtighedsindsats på klimaforebyggelse. Samtidigt, arbejder vi for at fremme biodiversitet, sikre et rent vandmiljø og mindske ressourceforbruget for at rette op på de negative påvirkninger, der er på natur og klima.”... (KP21)

Nordsjællands Landboforening vil gerne rette Byrådets opmærksomhed på, at fremadrettede handlingsplaner, retningslinier og naturudpegninger også **skal** give mulighed for, at den gode intention kan praktiseres. Solceller og vindmøller er f.eks. en del af fremtidens CO₂ neutrale energiløsninger, og det skal der være plads til i landskabet og på byens tage. Her må **lokalplaner, udpegninger og fredninger** ikke spænde ben for de bæredygtige løsninger, som skal bære os alle ind i fremtiden.

Grundvandsbeskyttelse og drikkevand

Alle uden undtagelse ønsker rent drikkevand, og derfor skal vi huske og glædes over, at Danmark har noget af det reneste grundvand og drikkevand i verden, sådan skal det også være i fremtiden. Som danskere skal vi også huske på, at der i dag og med international anerkendelse er en ekstrem høj grundvandsbeskyttelse og lovgivning samt faglig godkendelsesprocedure og kontrol af, hvilke hjælpemidler, der må anvendes i f.eks. fødevarerproduktionen.

Vi finder det meget vigtigt, at politikere og forvaltningen i den fremadrettede grundvandsbeskyttelse arbejder for en god proces og et godt samarbejde ml. vandforsyning og lodsejere og naturligvis med udgangspunkt i en **solid faglig valideret Risikovurdering**. Med reference til Tillægsaftalen til pesticidaftalen 2019 gør vi opmærksom på, at indgåelse af frivillige aftaler også kan omfatte naturprojekter, skovrejsning, jordfordeling mm.

Samtidig mener vi, at den enkelte borger via f.eks. kampagner skal gøres mere bevidst om ansvaret for eget forbrug af midler både personligt, i husholdningen og i vedligehold af hus og have.

Regnvand og spildevand

Mens der på regnvandssiden gøres meget ud af en beskrivelse af fremadrettede aktiviteter, er visionerne og ambitionerne på spildevandssiden mangelfuld, hvor der alene refereres til anvendelse af Best Available Technology (BAT). Det er ikke muligt, at blive klogere i Egedals Digitale Spildevandsplan (som der henvises til), da den ikke er digitalt tilgængelig (linket er dødt). På regnvandssiden er der hele fem retningslinjer, hvor i spildevand kun nævnes i den ene. Hvor er målsætningen om at stoppe alt overløb fra rensningsanlæggene af urensset spildevand, der jo absolut kan påvirke natur og miljø negativt?

Vandløb og søer

Nordsjællands Landboforening finder det positivt at der er i retningslinie 2.9.4 er opmærksomhed på afvandingsinteresserne. Jf. nedenstående bemærkninger under klimatilpasning og lavbundsarealer opfordrer Nordsjællands Landboforening Byrådet til fortsat at have stor fokus på vandløbenes vandledningsevne. Årnes kapacitet og oprensning har stor betydning for, at der fremadrettet kan bortledes de store vandmængder. Nordsjællands Landboforening stiller sig gerne til rådighed for dette.

For at højne naturkvaliteten og øge mængden af trædesten, hvor naturen kan udvikle sig fra, er det vores erfaring, at andre kommuner giver tilskud til oprensning af mindre vandhuller og moser. Dette forslag vil vi gerne give videre til Egedal kommune.

Klimatilpasning

I forslaget til kommuneplanen nævnes muligheden for at reetablere lavbundarealer med det formål at binde CO₂, øge biodiversiteten og benytte lavbundsarealer som forsinkelsesbassiner i forbindelse med ekstremhændelser. **Ved etablering af projekter er det vigtigt, at have for øje, at afskæring af dræn ikke må få en negativ påvirkning af afvandingen af arealerne opstrøms, således at dyrkningsværdi pga. vandmættede rodzoner eller anden landbrugsmæssig anvendelse forringes.** Oversvømmede arealer er ikke ubetinget en gevinst for biodiversiteten, da afgræsning, vanskeliggøres eller helt udelukkes. Muligheden for **jordfordeling** er vigtigt at have med i betragtning og bør afsøges i forbindelse med lavbundsprojekter.

Natur, Landskab og Oplevelse

Natur og Grønt Danmarkskort

Som udgangspunkt mener vi, at naturen skal udvikles fra eksisterende natur og på de arealer, hvor der er størst potentiale for at naturen kan udvikle sig. **Nordsjællands Landboforening anbefaler derfor, at enhver udpegnings gennemgår en grundig faglig validering som vejledningen til Grønt Danmarkskort foreskriver inden udpegningerne foretages samt at ethvert projekt bør indledes med en konsekvensanalyse.**

I vejledningen til Grønt Danmarkskort (Mst.) bemærkes det, "...at det er forventningen, at kommunen planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser, eller sker begrænsninger af muligheder for udviklingen og vækst i kommunen.

Nordsjællands Landboforening har med tilfredshed noteret, at Byrådet har taget Naturrådets anbefalinger til efterretning, hvad angår lodsejerinddragelse i de fremadrettede udpegninger til Grønt Danmarkskort. Vi vil i den forbindelse opfordre til, at Byrådet samtidig sikrer, at projekter ikke medfører beskyttelses og bufferzoner, der kan forhindre udvikling på de omkringliggende arealer.

Mange af foreningens medlemmer har allerede som del af driftsstrategien iværksat initiativer, som tilgodeser biodiversitet og naturudvikling. Interessen for at fortsætte initiativerne er til stede, men vi hører også, at lodsejere kan være tilbageholdende i bekymring for, at de bliver fastlåst og afskåret for udviklingsmuligheder på ejendommen.

Som tidligere nævnt, er det vigtigt for alle, at der forsat er åbne arealer, som kan dyrkes rentabelt. Vi er afhængige af fødevarerproduktionen. Vores erfaring er, at de bedste projekter er dem, hvor frivillighed, samarbejde og tæt dialog er udgangspunktet.

Retningslinje 3.1.2

Da flere af de udpegede arealer er i privat eje, er vi betænkelige ved hensigten "... inden for de udpegede områder skal der sikres tilgængelighed..." og mener at retningslinjen er for vidtgående. Uforstyrret kan ofte være den bedste beskyttelse af fauna og flora. Den eksisterende lovgivning giver i dag god adgang til det åbne land på markveje mv. Etablering af øvrig stiføring og adgang skal altid foregå i tæt dialog med berørte lodsejere og fulgt af tydelig skiltning omkring adfærd ved færdsel på arealerne.

Egedal Kommunes Vild med Egedal

I Nordsjællands Landboforening glæder vi os over samarbejdet omkring Faunastriberne og går gerne i yderlig dialog om dette. I den forbindelse vil vi gerne fremhæve at vi på rådgivningssiden har udvidet med rådgivning inden for urban biodiversitet. I forvejen er Agrovi stærkt profileret ved rådgivning omkring naturpleje og biodiversitet i og omkring dyrkningsfladen, via forskning og udvikling indenfor Conservation Agriculture.

Lavbund

Jf. tidligere bemærkninger er det vigtigt at være opmærksom på at etablering af projekter og afskæring af drænen ikke må få en negativ påvirkning af afvandingen af arealerne opstrøms, således at dyrkningsværdi eller anden landbrugsmæssig anvendelse forringes. Som ovenfor beskrevet bør muligheden for **Jordfordeling** undersøges i forbindelse med lavbundsprojekter.

Landbrug

I redegørelsen beskrives det, hvordan landbruget er multifunktionelt og varetager mange funktioner også fra de overflødiggjorte bygninger. Jf. foreningens indledende bemærkninger om strukturudviklingen og omstillingen i fremtidens landbrug kan det forsat afstedkomme et anderledes behov for udnyttelse af eksisterende bygninger eller anvendelse af overflødiggjorte bygninger og lign. Fremtidens grønne proteinfabrik kan ligge såvel i Egedal som i Vestjylland. Mulighederne er mange, og rammerne og administrationsgrundlaget må ikke spænde ben for udviklingen, når den i øvrigt sker under hensyntagen til gældende lovgivning. Vi glæder os over at der i Erhvervstemaet fremhæves "... Erhvervslivets vækst- og udviklingspotentialer ønsker Byrådet at understøtte igennem de fysiske rammer og dialog med erhvervslivet."

Værdifulde landbrugsarealer er ikke betinget af jordboniteten men af anvendelsen og produktionen på jorden. F.eks. kan der på lavbundsarealer være højværdiproduktion af hør, grøntsager mm., ligesom der i de boringsnære beskyttelsesområder er værdifuld landbrugsproduktion. **Som tidligere nævnt står hensyn til natur, biodiversitet, klima og miljø ikke i misforhold til moderne dansk landbrugsproduktion. Nordsjællands Landboforening mener derfor, at udpegningerne "værdifulde landbrugsarealer " bør udvides-**

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende bemærkninger og dialog om fremtidens landbrug i Hillerød kommune.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson

Lars Jonsson, Formand for Nordsjællands Landboforening

